

Беседа на втория ден на Пасха
Христос възкресе! Воистинну възкресе!
АРХИМАНДРИТ ЮСТИН ПОПОВИЧ

Ето в четири думи цялата съдба на всички хора от всички времена! В четири думи цялата история на човешкия род! В четири думи твоята и моята история. В четири думи най-великата революция във всички човешки цивилизации, най-великият кръстопът, най-великият поврат. Когато влакът на човешкия живот, носещ се по релсите на смъртта, неочаквано

свърнал към безсмъртието, всичко се променило. Наистина, невиджан поврат! Но какво се е случило с човешкия род?

Със Своето възкресение Господ извел човешкия род от ада и го въздигнал към безсмъртие. От нищо, от небитието Господ възкресил човешкото същество за вечен живот. Господ изтръгнал човека от дявола и го предал в обятията на Бога. Ето това е Пасха! Ето това е Възкресението! Наистина най-великата революция в цялата вселена. Единствената свършена и завършена революция. Свършена и завършена, защото какво е дадено чрез нея на човека? — Вечен живот! Вечен живот, в който се влиза чрез Вечната Истина, Вечната Правда, Вечната Любов и Вечната Радост.

"Тоя ден е Господ сътворил" (Пс. 117:24) — така се пее днес в едно дивно църковно песнопение. А кой дотогава е творил дните на човека? Кой е творил дните на твоя и моя живот, дните на всеки човек — кой? Смъртта е творила твоите и моите дни и чрез греха ни е хвърлила в прегръдките на дявола, а дяволът ни е хвърлил в ада. Ето кой е творил дните на човешкия род и дните на човешкия живот. Грехът, смъртта, дяволът — ето творците на нашите дни, ето черните слънца в страшната нощ на греха и смъртта, в която живеел човешкият род до Христа Господа. Какво са правели хората преди Христа Господа? — Строили паметници. На кого? — На смъртта и на дявола. Защото всеки грях, това е паметник, който човекът издига на дявола. Така този свят преди идването на Христа Господа се превърнал в една безкрайна арена, изпълнена с лъжливи богове, изпълнена с паметници на греха и смъртта, изпълнена с паметници, посветени на дявола. И тези паметници са ги строили хората, хората със своите грехове. Светът е пълен с идоли, светът е пълен с лъжливи богове. И всички тях ги е сътворил човекът, мамейки себе си с греха, с греховните наслади!

Това търси човекът и днес, след Христовото възкресение. И днес със своя грях той строи паметници на дявола, създава различни идоли, лъжливи богове и им се покланя. Колко хора и днес се покланят на лъжливи богове? Колко хора и днес са безчувствени към Възкръсналия Господ? А хората — колко хора! — са потънали в измамите на културата. Но какво е европейската култура?

Идолско капище, страшно капище, пълно с измамни богове, пълно с измамни философи, измамни мъдреци, измамни учени, измамни законници, измамни царе и крале, измамни диктатори, измамни мъчители и тирани. И всичко — без Христа и против Христа. Иначе не може да бъде! Не може да бъде иначе! Защото хората постоянно строят паметници на дявола, постоянно живеят сред лъжливи богове, понеже не вярват във Възкръсналия Господ Иисус Христос.

Какво е този свят без Христа Господа? — Гробище! Мъртвило! Огромна гробница! И в нея е положен човекът — труп до труп, мъртвец до мъртвец, смрад до смрад. Това е светът без Христа Господа! А с Него, със Спасителя, този свят става място на възкресението, става разсадник на безсмъртието. Този свят става благоуханна пролет на вечността. Ето това е направило възкресението на Господа Иисуса Христа.

И ние, християните, какво сме ние, кои сме ние? Ние сме мъртъвци, които сме излезли от гробовете, възкръснали сме от гробовете и живеем в този свят. Какво е направил с нас Господ чрез Своето възкресение? Какво е дал Господ на човешкия род, като е победил нашия най-голям враг — смъртта и дявола, и греха? Дал ни е живот, безсмъртен живот, вечен живот, който смъртта не може да повреди, който дяволът не може да повреди и никакъв грях не може да повреди. Така Господ е превърнал всяко човешко същество в безсмъртно. Ние, християните, живеем в този свят като възкръснали мъртъвци. Какво е светото Кръщение, с което ние почитаме Христа? — То не е нищо друго освен погребение с Христа Господа и възкресение с Него (срв. Рим. 6:3-4). И ние чрез кръщението се погребваме в Христа, както се казва в дивните църковни песнопения: "Вчера спогребохся Тебе Христе, совостаю днесъ воскресшу Тебе" (Пасх. канон, песен 3). Да, аз възкръсвам заедно с Теб, Господи! Ето това е християнинът.

Християнинът, това е човек, който е възкръснал заедно с Христа Господа и живее в този свят като такъв — като мъртвец, който е излязъл от гроба, победил е всяка смърт и върви през този свят като безсмъртен, на когото никаква смърт не може да навреди. Даже ако не една, но всички смърти се нахвърлят върху Христовия човек, те няма да могат да му направят нищо! Безсмъртният е по-силен от всяка смърт, той пренебрегва смъртта и я унищожавя със силата на Възкръсналия Господ. Ние, които живеем в този свят, сме длъжни по думите на св. апостол, "както Христос възкръсна от мъртвите, ... тъй и ние да ходим в обновен живот" (Рим. 6:4). Това е нашият подвиг, християнският подвиг в обновен живот. В какъв живот? — В безсмъртния.

Ти си християнин. Идват скърбите на този свят, но знай, че всичко, което ти правиш, е безсмъртно. Всичко ще отиде с тебе във вечния живот. "Който е в Христа, той е нова твар" (2 Кор. 5:17), казва св. ап. Павел — нова твар е! Живей в Христа, вярвай в Христа — и ето, ти си нов човек, човек получил кръщение, човек получил безсмъртие. Ти си нов човек, ти си възкръснал мъртвец, ти имаш нова душа, безсмъртно сърце, безсмъртна душа и безсмъртна радост във Възкръсналия Господ. Виж, "древното премина; ето, всичко стана ново" (2 Кор. 5:17). Древното премина, премина древният, смъртният човек и се появи новият, безсмъртният в Христа. Премина смрадта на човешкия живот и настъпи пролетта на човешкия живот, вечната пролет. Преминаха древните мисли, древните чувства, смрадната смърт и от Христа се появиха в човека нови чувства, безсмъртни и вечни, с благоухание на Небе. Чувствата и мислите на християнина благоухаят на Небе.

"Няма нищо ново под слънцето" (Екл. 1:9), освен едно — освен Христа Господа! Това е Единственото Ново. И хората, които искат да имат в себе си това Ново, това Вечно Ново, това Ново, което никога не старее, го имат в Христа Господа. Те го намират само чрез вярата в Него, чрез вярата във Възкръсналия Господ Иисус Христос. Защото, братя, в този свят няма нищо вечно, освен това, което не умира, освен това, което е по-силно от смъртта — а това е Господ Иисус Христос и всичко, което е от Него и в Него. Това никога не умира и това е вечно Новото. Вечно Новото и за теб, и за мен, и за всеки човек — защото това е Божествената сила на Възкресението, която

Господ дава на човека, това е Вечният живот, Вечната правда, това са вечните сили, които никаква смърт не може нито да унищожи, нито да изгони от теб, Христовия човек.

Да, в този свят само християните са вечно нови, вечно млади, защото в душата им няма смърт. Нищо не може да ги направи стари. В този свят човекът старее от греха, старее от смъртта, докато не умре и не изтлее цял в своята мръсна локва. А Христовият човек е вечно млад. Колкото по-дълго живее той, толкова по-млад става, защото такава е вечността, която дава Господ, такива са вечната сила, вечната правда, вечния живот, които Господ дава на Своите последователи.

Ние, днешните хора, живеем в света на т.нар. революции. Ние живеем в свят на преврати. Живеем, както се казва, в свят на велики промени. Но докъде водят тези сегашни промени? — До злодеяния, до убийства. Всичко това са лъжливи революции, които не водят човека към безсмъртния живот и вечния Живот, които не водят човека към истинското щастие. Всичко това е лъжа! Това е революцията на падналия ангел в рая, който тласнал към грях и човека — революцията на дявола! Революции на дявола, това са днешните революции. Какво казвам с тези думи? — Истината, цялата истина за човешката история. Защото, какво е направил дяволът с Адам и Ева? Той ги тласнал към своята дяволска революция. В какво се състои тази революция? В какво се състои този преврат, който дяволът извършил в нашия човешки живот? В какво се състои този страшен кръстопът и този страшен поврат, който отклонил влака на човешкия живот от релсите на безсмъртието към смъртта, към пропастта на смъртта. Какво направил дяволът с хората? — той ги излъгал, отвърнал ги от Бога. Ето в какво се състои революцията на дявола. Той вкарал греха в душите им. А грехът, какво направил грехът с хората? Дяволът им обещал: "В деня, в който вкусите от забранения плод, ще станете безсмъртни и ще бъдете като богове" (срв. Бит. 3:5). Вкусили нашите прародители, и ето, сринали се в пропастта на смъртта. Излъгал ги дяволът. Извършена била най-страшната революция. Бедните наши прародители Адам и Ева! Те мислели с помощта на злото да стигнат до доброто, с помощта на дявола да станат богове. Такава е и сегашната революция: с помощта на дявола да станеш бог! В това е целият грях. В това е цялата лъжа на всички революции без Христа, без Възкресението на Господа Исуса Христа: хората да станат богове с помощта на дявола! Каква лъжа! Но с тази лъжа живее човешкият род — не само до Христа, но и до днес. И до днес, и до днес същото правят, същото вършат. Хората искат с помощта на злодеяството да се възцари на земята (така наречената) правда, "великата" правда за всички хора. И вижте каква правда се възцарява в Азия, в Африка, в Европа, в Австралия, в Америка! Правдата на злодеяството, правдата на клането! С дяволската сила! Дяволът е упоил ума на хората, съблазнил ги е с най-голямата съблазън и ги е измамил с най-голямата измама: измамата, че можеш да станеш добър с помощта на злото, че можеш да станеш добър с помощта на дявола, че можеш да бъдеш добър без Бога и противейки се на Бога.

А Господ е дошъл в този свят, за да покаже, че само с помощта на добри средства може да станеш добър, че само с Божията помощ можеш да станеш бог по благодат, че само с помощта на Бога човек може да стане съвършен в този свят — съвършен в доброто, съвършен в правдата, съвършен в истината, съвършен в любовта. Без това светът тъне в злодеяство и в злодеяства. Непрестанно злодеяство — това е историята на човешкия род. Непрестанно злодеяство — без Христа и срещу Христа. Един дивен светец, Симеон Нови Богослов, е казал: "Доброто вече не е добро, щом не е извършено

добре" (Слово 18,2). Това е евангелското учение, братя. Доброто може да се постигне само с добри средства. До доброто може да се стигне само с помощта на Бога, а не с помощта на дявола. Вечният живот, вечната истина, вечната правда могат да бъдат постигнати само с помощта на Бога — Господа Иисуса Христа, а не с помощта на дяволската лъжа, не с помощта на дявола.

В какво се състои разликата между всички тези революции и революцията на Господа Иисуса Христа — Неговото възкресение? В какво? В това, че цяла Европа учи, подобно на лъжливия папизъм: "Целта оправдава средствата". А Христовото евангелие учи: не, целта не оправдава средствата, но добрата цел винаги изисква само добри средства и добрата цел винаги може да се осъществи само с помощта на добри средства. Нищо добро в света не може да осъществи с помощта на лошото, но само с помощта на доброто. Господ Иисус Христос е дошъл в този свят, за да спаси хората от греха, да спаси грешниците от греха, а не за да унищожи и да убие грешниците заради греха.

А Европа постоянно убива човека заради греха. Европейските теории, безумни и глупави, вършат кланета в Азия, Африка, в целия свят; а тези безумни лъжливи европейски теории искат с помощта на злото да осъществят доброто в този свят, с помощта на злодейството да осъществят щастието на човешкия род. И се трупа лъжа върху лъжа, смърт върху смърт! И е пълно с всякакви опиуми: култура, цивилизация, кинотеатри, зрелища, кафенета, барове, безсрамни наслаждения, сладострастни картини — изложба след изложба на дяволски съблазни. И всички те вършат страшни кланета на човешки души. Тези кланета на човешки души започват от Европа, на първо място от Европа, и се разпространяват по-нататък в целия демонизиран свят.

А ние, християните, се раждаме чрез Кръщението. Това е единствената сила, единственото ново. Тази сила Господ Иисус Христос ни дава — на всеки един от нас. Ние се отличаваме от всички останали хора с това, че вярваме във Възкресението на Господа Иисуса Христа и в своето лично възкресение. И ние, днешните християни, християните от XX век, макар обезобразени и осакатени, свидетелстваме една и съща истина със светите апостоли. Какво е това свидетелство? Ние свидетелстваме за Възкръсналия Господ. Възкръсна Господ, възкръсна и човекът! Това е нашето свидетелство. В този свят ние, всеки от нас като християнин, постоянно едно проповядваме и едно свидетелстваме: за Възкръсналия Господ и за възкресението на самите нас. И ние живеем в този свят като възкръснал мъртвец, който е победил всяка смърт — и днес, и утре, и во веки. Чрез кого е победил? — Чрез Възкръсналия Господ Иисус Христос.

Христос воскрес! Воистинну воскрес!

Архимандрит Юстин (Попович)

1966 г., манастир Челие.

Превод от руски.

"Вестник Германской епархии", бр. 2/1999 г., с. 2-4., по книгата "Преподобни отец Юстин. Пасхалне беседе". Београд, 1998, с. 194-199.